

DANIELA SCHWABE

‘IK BEN VAN NIEMAND AFHANKELIJK EN DAT VOELT HEEL RIJK’

Daniela Schwabe acht de onderlinge diversiteit van haar werk als een van de dingen die het kenmerken: ‘Grafische patronen als wandschilderingen, kleurrijke abstracte lakverfschilderijen, grote portretten in olieverf, collages van familiefoto’s en landschappen op klein formaat, het komt allemaal voorbij, afhankelijk van de gekozen onderwerpen. Ik kies heel diverse vormen voor mijn onderwerpen en ideeën. Voor mij zijn het werelden apart, die in mij overlappen. Maar men zegt dat mijn handschrift herkenbaar is, ondanks de diverse stijlen.’

Schwabe valt op, al is ze zelf niet zo mee bezig met actief bekendheid vergaren: ‘Voor mij is het allerbelangrijkste dat ik mijzelf uit kan dagen en in mijn atelier kan werken aan iets dat ik interessant vind. Dat kan de manier van schilderen zijn, of een bepaald thema. Ik denk dat het misschien lastig is om op te vallen als je zo divers werkt. Maar toch wil ik het zo doen. Ik ben van niemand afhankelijk en dat voelt heel rijk.’

Haar kunst kan evenwel op aandacht rekenen: ‘Mensen kennen mijn werk waarschijnlijk van de laatste serie die ik heb gemaakt; grote geschilderde portretten met als thematiek de Tweede Wereldoorlog. Ik heb ooit in Utrecht in het NSB-hoofdkantoor gewoond, en ben altijd geïnteresseerd geweest in geschiedenis. Daar lag de geschiedenis letterlijk om me heen. Omdat mijn familie Duits is, ben ik toen uit gaan zoeken welke rol zij in de oorlog speelden. Dat bleken bijzondere rollen te zijn, dus ben ik me daar in gaan verdiepen. Zwart-wit gezegd; mijn familie bestond voor de ene helft uit mensen die voor de ‘foute’ kant werkten en voor de andere helft uit mensen die in het verzet gingen. Grappig genoeg konden ze wel gewoon met elkaar trouwen, want anders was mijn vader er niet geweest.’

Ze ging op zoek naar een andere benaderingswijze: ‘Ik maakte eerst abstracte, kleurrijke werken, en wist niet goed hoe ik die oorlogsthematiek moest verwerken. Toen ben ik collages gaan maken, die ik in portretten verwerk. Ik gebruik daar onder meer familiefoto’s voor; ik had inmiddels tijdens mijn onderzoek heel veel beeldmateriaal verzameld en wist niet goed wat ik er mee moest doen. Zo ben ik met die collages begonnen. De portretten kwamen steeds naar voren en kregen zo een belangrijke rol. De voorstudies hebben collages al gezicht, en hoewel de grote werken er vergelijkbaar uitzien, zijn die geheel geschilderd.’ In Espace Enny zijn de portretten te zien die uit de collages ontstonden, evenals de collages zelf en schilderijen waarin ‘mijn familie uit het beeld is gehaald, en opgevuld met beeldmateriaal uit WO2.’

Schwabe werkt graag in series. Het bedenken van het concept daarvan kan voor verrassingen zorgen: ‘Ik moet toegeven dat ik soms denk dat ik het perfecte idee heb voor een nieuwe serie werken. Dan ga ik thuis even googelen en kwam zo een keer werken tegen die precies zo waren gemaakt als ik het bedacht had, maar dan beter. Daar moest ik echt even van liggen, zoals Sam Dillemans zou zeggen. Dan maak ik die serie ook niet. Ik vind het niet erg om achteraf erachter te komen dat mijn werk ergens op lijkt, maar als ik kennis heb genomen van de originaliteit van iemand anders, dan wil ik

daar niet aankomen. Eigenheid en uniciteit betekenen voor mij vooral dat je je eigen passies volgt, zonder je aan trends aan te passen.’

Een kunstenaar die haar fascineert is Adrian Ghenie. ‘Zijn losse manier van schilderen vind ik intrigerend omdat het een andere wereld op lijkt te roepen. Een suggestie van de dingen die je niet ziet. Maar ook Van Gogh vind ik prachtig, omdat dat op niets anders lijkt. Een heel eigen handschrift, net zoals bij Robert Zandvliet het geval is. Allemaal schilders die helemaal niet lijken op mijn werk, maar aan wie ik mij verwant voel doordat zij een bepaald thema of een manier van werken onderzoeken en zich eigen maken.’

Schwabe’s kunst valt ook internationaal op, en ze kwam zo in een bijzondere situatie in Amerika terecht. ‘Vorig jaar heb ik in Detroit een *residency* gedaan waarbij ik twee wandschilderingen op gebouwen heb gemaakt. Omdat je de hele dag buiten aan het werk bent, ben je onderdeel van het leven dat zich op de straat afspeelt. Iedereen die langs komt maakt een praatje of stopt zijn auto om er iets van te zeggen. Ik vond dat heel bijzonder. Een vrouw kwam langs en vertelde dat ze op een veiling een Miró had gekocht voor haar moeder. Ze wilde dat ik er even naar zou kijken, of het werk echt was. Het was een print. Wel een bijzondere. Maar daar sta je dan in Detroit bij een vrouw die al vijftig jaar daar woont en de stad heeft zien veranderen. Met een Miró aan de muur. Bijzonder om op zo’n manier onderdeel te worden de omgeving doordat je werk aan het maken bent op straat.’

Daniela Schwabe

